

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 4 av den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1938 ävensom tagit del av de hos styrelsen under nämnda år förda protokollen. Utskottet har därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1938.

Stockholm den 24 februari 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 7.

Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1938.

TILL RIKSDAGEN.

Jämlikt § 5 i stadgar för riksdagsbiblioteket får styrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1938.

Bibliotekets verksamhet har under året fortgått på vanligt sätt enligt de i stadgarna givna bestämmelserna. Arbetet med årsbibliografien över Sveriges offentliga publikationer har utförts av förste bibliotekarien F i n n A n d r e e n. Årsbibliografien över 1937 års publikationer förelåg färdigtryckt i början av mars månad, och distributionen av densamma avslutades den 9 mars. *Allmän verksamhet.*

Efter framställning av biblioteksstyrelsen beslöt 1938 års riksdag den 9 februari höja bibliotekets anslag till omkostnader med 900 kronor för tryckning av en årlig förteckning över bibliotekets nyförvärv. Manuskriptet till första årgången av denna förteckning, omfattande nyförvärven för år 1937, översändes den 11 samma månad till tryckeriet. Tryckningen och distribueringen avslutades den 4 april. Arbetet med redigering, utgivning och distribuering av förteckningen, som uppgår till 38 dubbelspaltiga sidor i petit, kompakt sats, har verkställts av förste bibliotekarien F i n n A n d r e e n.

Sedan generaldirektören i kungl. kammarkollegium under maj månad hemställt, huruvida riksdagsbiblioteket kunde lämna viss biträdande hjälp vid kollegiets nyordnande

av dess bibliotek, uppdrogs åt förste bibliotekarien **Finn Andreen** att verkställa detta arbete. Andreen, som under året slutfört detta uppdrag, har härvid dels utarbetat detaljerat förslag till systematisk katalogindelning, dels lett arbetet med och i detalj granskat nykatalogiseringen av böckerna, dels ock övervakat nyuppställningen av biblioteket.

Under året har en ny bytesförbindelse inletts mellan biblioteket och Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel. I utbyte mot svenskt riksdagstryck kommer biblioteket från och med år 1939 att erhålla de publikationer, som av institutet publiceras.

Jämlikt § 12 i stadgar för riksdagsbiblioteket har styrelsen fastställt plan för revision av bibliotekets samlingar. Enligt den uppgjorda planen skall bibliotekets hela bokbestånd revideras under en tidsperiod av 10 år. De bokfack eller delar av bokfack, som beräknats för detta år, ha slutreviderats.

Under år 1938 ha för lånesökande framtagits sammanlagt 73,765 volymer. Härav ha utanför bibliotekets lokaler utlånats 15,712 volymer, nämligen till:

Riksdagen och dess utskott	920	volymer
Enskilda ledamöter av riksdagen	1,080	»
Kyrkomötet, dess utskott och ledamöter ...	99	»
Statsdepartement	1,138	»
Kungl. kommittéer	5,513	»
Centrala ämbetsverk	1,249	»
Statliga bibliotek och arkiv	617	»
Övriga statliga institutioner	408	»
Icke statliga institutioner, privata företag och sammanslutningar	800	»
Enskilda forskare	3,885	»
Utländska bibliotek	3	»

För lånesökande har riksdagsbiblioteket under år 1938 förmedlat lån från 14 inhemska bibliotek och arkiv och 4 utländska bibliotek.

Tillväxten av riksdagsbibliotekets bokförråd under år 1938 utgöres av 5,679 arbeten i 5,485 band.

Från svenska myndigheter och institutioner ävensom från enskilda författare och utgivare har biblioteket fått emottaga exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck.

Som givare ha dessutom 284 inländska och 74 utländska institutioner och korporationer samt 48 enskilda personer ihågkommit biblioteket (se vidfogad bilaga¹).

Jämlikt Kungl. Maj:ts förordnande (Svensk författningssamling 1922 nr 601) hava 1936 års arrendeutredning samt 1934 års byggnadsindustrisakkunniga efter avslutat arbete till riksdagsbiblioteket överlämnat av dem förvärvade böcker.

Från Fredrika-Bremerförbundet har biblioteket under året såsom gåva fått emottaga följande värdefulla boksamling: Kvinnornas opinionsyttring för politisk rösträtt och valbarhet 1914 (originalpetitionen inb. i 30 vol.), 5 album av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt sammanställda för och utställda på Baltiska utställningen i Malmö 1914, en serie årsberättelser, skrifter, flygblad samt övrigt politiskt agitationstryck utgivet av sagda förening, vissa av dess lokalföreningar och dem närstående organisationer för tiden intill 1914, inb. i 8 vol., likaledes utställda på Baltiska utställningen 1914, ett fullständigt exemplar av tidningen Rösträtt för kvinnor, inb. i 3 bd, samt visst småtryck rör. kvinnorörelsen.

Samtidigt med nyssnämnda gåva överlämnades från fröken Signe Bergman, Stockholm, en större samling böcker, broschyrer och småtryck rör. kvinnorösträtten och kvinnorörelsen i Sverige och i främmande länder. Denna samling torde innehålla en i det närmaste fullständig serie av tryck utgivet av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt och av dess lokalföreningar.

En annan värdefull bokgåva har biblioteket under året fått emottaga från f. d. statssekreteraren i tyska finansdeparte-

¹ Här ej avtryckt.

mentet dr Hans Schäffer, Jönköping. Gåvan, som innehåller cirka 700 bundna arbeten samt 2,000 häften och upptager en längd av 44 hyllmeter, består av arbeten utgivna huvudsakligen åren 1918—1931 i nationalekonomi, finansväsen, näringsväsen och juridik.

Svar å remisser och skrivelser.

I skrivelse den 16 december 1937 anhöllo delegerade för riksdagens verk, att styrelsen för riksdagsbiblioteket ville avgiva utlåtande över frågan om besvär över beslut om vägran att utlämna allmän handling, i vad nämnda fråga anginge riksdagsbiblioteket. Häröver har styrelsen den 29 mars avgivit utlåtande.

I skrivelse den 28 februari anhöllo fullmäktige i riksgäldskontoret, att styrelsen ville avgiva yttrande över förslag till bestämmelser ang. förhandlingsrätt för tjänstemän vid riksdagen och dess verk. I anledning härav har styrelsen den 8 mars avgivit yttrande.

Lokalförhållanden.

I skrivelse den 3 oktober anhöllo fullmäktige i riksgäldskontoret, att styrelsen ville avgiva yttrande över en av t. f. brandchefen i Stockholm verkställd utredning rör. vissa brandskyddsåtgärder inom riksdagshuset, i vad denna utredning berörde bibliotekets lokaler. I skrivelse av den 16 november tillstyrkte styrelsen den av t. f. brandchefen föreslagna ombyggnaden av den elektriska installationen i bibliotekets lokaler samt den likaledes föreslagna inmonteringen av automatiskt elektriskt alarmsystem.

Sedan 1938 års riksdag beviljat ett anslag av 2,900 kronor för ombyggnad av bibliotekets lokaltelefonanläggning, har under månaderna september och oktober en sådan ombyggnad verkställts av Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson, Stockholm.

Av årets riksdag har efter framställning av styrelsen bibliotekets omkostnadsanslag höjts från 8,100 kronor till 9,000 kronor.

*Vissa
anslag.*

Sedan bankoutskottet den 5 april funnit sig icke böra för riksdagen framlägga styrelsens i skrivelse den 17 december 1937 gjorda framställning om anslag för anställande vid biblioteket av ytterligare en ordinarie expeditionsvakt i 5:e lönegraden, hemställde styrelsen i skrivelse till bankoutskottet den 9 maj om höjning av anslaget till extra ordinarie tjänstemän med 2,988 kronor för anställande vid biblioteket av en extra ordinarie expeditionsvakt i 5:e lönegraden. Riksdagen biföll den av styrelsen gjorda framställningen.

*Organisa-
tions- och
löneför-
hållanden.*

Ålderstillägg har från och med den 1 oktober beviljats överbibliotekarien Erik Winge, vilken den 17 september under en tid av 3 år tillhört 30:e löneklassen av 30:e lönegraden av den för ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk fastställda löneplanen. Amanuenserna Ivar Beskow och Lars Frykholm ha av styrelsen från och med den 1 oktober uppflyttats till förste amanuenser och placerats i 16:e löneklassen av 18:e lönegraden av den för extra ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk fastställda löneplanen. Vidare har extra tjänstemannen vid biblioteket Gunnel Mossberg från och med den 1 juli antagits till extra ordinarie befattningshavare med halvtidstjänstgöring samt med placering i 14:e löneklassen av 16:e lönegraden av den för extra ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk fastställda löneplanen.

Inom bibliotekets styrelse ha under det gångna året inga förändringar skett.

*Styrelse och
tjänste-
personal.*

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är följande att anföra. Till innehavare av en nyinrättad extra ordinarie expeditionsvakttjänst vid biblioteket utsåg styrelsen bland ett flertal sökande från och med den 1 juli extra ordinarie expe-

ditionsvakten Åke Fransson; och blev Fransson placerad i 3:e löneklassen av 5:e lönegraden av den för extra ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk fastställda löneplanen.

Under överbibliotekariens semester samt viss annan ledighet har förste bibliotekarien Finn Andreen varit förordnad som överbibliotekarie. Vidare ha under semester och annan ledighet andre bibliotekarierna friherre Bror Gösta Cederström och Sven Sernander varit förordnade som förste bibliotekarie samt amanuenserna Ivar Beskow och Lars Frykholm som andre bibliotekarier. Amanuensen med halvtidstjänstgöring Gunnel Mossberg har under sammanlagt 3 månader och 26 dagar innehaft förordnande som heltidsamanuens.

Andre bibliotekarien Sven Sernander har för enskild angelägenhet samt sjukdom varit tjänstledig den 18—25 februari.

Förste amanuensen Lars Frykholm har för slutförande av en förteckning över riksdagstryck, författningssamlingar m. m. i svenska bibliotek varit tjänstledig den 5—18 december.

Förste expeditionsvakten John Fransson har åtnjutit tjänstledighet dels på grund av sjukdom den 6—18 april dels ock på grund av olycksfall i tjänsten den 9 augusti—31 december. Under denna tjänstledighet har expeditionsvakten Georg Krause varit förordnad som förste expeditionsvakt.

*Möte mellan
cheferna för
Nordens
parlaments-
bibliotek.*

Vid 6:e mötet mellan cheferna för Nordens parlamentsbibliotek, som i anslutning till det 7:e allmänna nordiska administrativa mötet ägde rum i Köpenhamn den 27—29 juni, företrädde överbibliotekarien riksdagsbiblioteket i Stockholm.

För mötets förhandlingar, över vilka protokoll förts och föreligga, hava meddelanden lämnats i dagspressen och facktidsskrifter.

I samband med bevistandet av nämnda möte utförde överbibliotekarien på uppdrag av styrelsen vid danska, offentliga bibliotek en undersökning av modernare metoder vid inredning av boksalar med särskilt beaktande av teknisk uppställning av bokståndare och bokhyllor samt elektriska belysningsförhållanden.

Genom biblioteket ha under året utgivits: *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1937*; *Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1937* samt *Förteckning över riksdagsbibliotekets nyförvärv år 1937*.

*Utgivna
skrifter.*

Stockholm den 10 januari 1939.

N I L S A L E X A N D E R S O N .

C. A. R E U T E R S K I Ö L D .

F R A N S S E V E R I N .

E R I K W I N G E .